

LA ESQUELLA DE LA TORRATXA.

ADMINISTRACIÓ
 y
 REDACCIÓ
 CARRÉ NOU DE S. FRANCESCH
 núm. 27, pis 2.^{on}
 BARCELONA.

PERIÒDIC SATÍRICH, HUMORÍSTICH, IL·LUSTRAT Y LLITERARI.

DONARÀ AL MENOS UNS ESQUELLOTS CADA SENMANA.

PREU DE SUSCRIPCIÓ.

FORA DE BARCELONA
 cada trimestre
 ESPANYA, 8 rals.
 CUBA Y PUERTORICO, 16.
 ESTRANGER, 18.

2 CUARTOS CADA NÚMERO PER TOT ARREU.

DOS DEVOTAS.

—Senyora Agneta ¿ahont vá tant demati; que no t'è por del fret?
 —Ay filla, de que s' estranya, ¿no sap que jo tot l' any en sent las sis ja 'm t'è de péus á terra? De vosté si que me 'n faig creus; ¿y donchs que s' ha perdut?
 —Calli dona, que me 'n passa una com un cove.....
 Oh y que vosté la t'è de coneixe; vaya... cóm que ha estat vehina seva.
 —Filleta, si no s' explica
 —Si dona, si: ¿no sab? aquella que tenia 'l ters pis?
 —¿Vol dir aquella atla, mal carada, que passaba per viuda de....
 —La mateixa. Vosté ja sab que á mí sempre m' habia fet mala espina; ella no t'è res, ni treballa; no cobra de cap germandat, y va com una gran senyora; á n' mí francament aixó no m' agradaba, perquè vamos, estém en un temps, que la que vol ser dona com cal, ab prou penas y treballs si pot menjá un rosegó de pá; vosté já ho sab senyora Agneta, cada casa es un mon... Donchs bueno; jo entre mí deya; aquesta dona déu tenir algun capdell, perquè vamos.... ¡Tú noy, noy... escolanet.
 —¿Que vol?
 —Digas maco; ¿per qui es aquest funeral?
 —No 'u sè; qui sab que 'm pensaba que 'm volia dir.
 —Ay, ay, ¿ahont has après de modos?
 —Arri beyata: á passeio.
 —No 'u veu senyora Agneta, aquest murriot; aquesta colla de escolans murrís son capassos de fer perdre l' oremus á un sant.
 —Oh y tal, no 'u hauria dit may; sa mare, jo la co-nech, y la pobre 's pensa tenir un sant, y mireuse'l.
 —Ca, si la canalla de avuy dia! quan jo veig lo bèn criadas que han sortit las mèvas noyas, y aixó que no han tingut pare, perquè vosté ja sab que 'l de casa 's va morir quan tot just la més gran tenia quatre anys.
 —No me 'n parli; pobre senyor Mariano.
 —Esteve, vol dir...
 —Si, just Esteve; tot es hù. Encare me 'n recordo, era un bon mosso, ¿sap que casi bè no se 'l mereixia?
 —Ja ho pot bèn dir, pobret: tant bó y tant honrat, ¡y lo qu' es la mala gent, senyora! No van parar fins á fer-me'l tancar á la presó....
 —Ay si, filla; ¡ja son passos bèn tristos!..
 —¡Ca, vosté no 'u sap! ¡Verge Santa, quina infamia!..
 Quan al cap de un any l' van deixá anar; ¡pobret! ja no era l' mateix: los amichs me 'l van perdre, y al poch temps.... Miri, miri, are entra..
 —¿Qui?
 —Aquella, la seva vehina.
 —Ay, t'è rahò.
 —Per aixó hi vingut; sè que cada dia ve á n' aquesta hora, y m' hi decidit á averiguarho, y 'm sembla que avuy ne treuré l' aygua clara. Miris, miris: are s' assenta; vingui, posemte aquí á l' altar del Remy, que no 'ns veji... are surt missa, de camí la oírem.
 —T'è rahò!.. La diu mossen Pere.
 —Calli es veritat; ¡y quin sant varò, filleta de Déu! Aixó es un sacerdot! y qué amable! Cada dia ve á casa y l' hi dich jo que fém una broma; pero ja 'm pot en-

tendre, sense parlar mal de ningú; la noyas quan no vé mossen Pere, ja no fan res de bó en tota la tarde. ¡Vejes quins regalos! Lo dia que passi per casa....
 —Miri aquella descarada, 's posa aprop del altar perquè la vejin.
 —Pues si, ¡quin bè de Déu! Vamos ja ho veurá. Pèl sant de la gran va portarli un trage de fay; pero quin fay! alló es un panyo! Veu, francament, nosaltres hi estem cegas; lo que á mí 'm sab greu es que cada tarde quan mossen Pere vé, me 'n tinch d' anar á torná la feyna á la camiseria per ahont treballém, y no 'm puch estar á sentir la broma, que ja l' hi dich....
 —Pero vosté 'l deixa sol ab las noyas....
 —Si senyora; ay ay, no véu que es capellá?..
 —Pues véu, jo mare, no m' agradaria gaire, ¡qué vol que l' hi digal!..
 —Vamos, fugi dona; no fassi escarafalls, que tant mateix....
 —Ay no senyora no, ¿qué vol dir?
 —Tot se sab filla; si no volen que se sápigá perquè ho fan...
 —Tingui compte, com parla.
 —Ay carat, sembla que torni del hort...
 —Senyora Agneta cuydado, perquè ni vosté ni ningú 'n pot dir res de mí.
 —Fujiu, la Santa Susagna! Y donchs, que no es res alló de mossen Joseph?..
 —Ay ay, ahont vá.
 —Si senyora, si: que l' hi paga 'l pis, vosté fá creure que l' hi es cusi, y no hi ha tal cusi ni tal aca.
 —Vaiji allá xafardera, á posar malas volensas. Si no pèl respecte d' allí ahont som, ja l' hi escupia á la cara.
 —A n' á mí, poca vergonya?..
 —Vosté es la poca vergonya, que consent que las fillas... Val més que calli.
 —Senyora Romansos... no 'm toqui las fillas.
 —Prou que las tocan.
 —Si no calla aquí mateix l' hi arrenco la llengua.
 —¡Cal ¿vol dir?
 —Insolenta.
 —Mala dona.
 —Ay Senyor, Pare perdonéume. ¿Qué 'm ha dit? Miris que tindré testimoni y la faré dú á la galera.
 —Ja, ja, que 's pensa que soch l' seu marit perquè 'm tanquin? No més tancan als lladres.
 Y ja tenen bofetada per un cantó y esgarrapada per l' altre, fins que descompartintlas, varen ficarne una á la sagristia y l' altre cap al carré, y no 'n sè més, perquè no hi tingut ocasió de tornarlas á veure.

J. D.

LO TOISÓ D' OR.

¿Qui no ha sentit á parlar de aquesta insignia tant codiciada per las personas més altas, aficionadas á creus, collars, condecoracions y penjoys de totas menas? Com es natural, de moltas maneras s' ha explicat l' origen de aquesta condecoració. Algú créu que vá ser creada per un rey d' Espanya, á fi de estimular

als nobles més poderosos, perquè l' ajudessin en sas conquistas.

Altres suposan que las personas condecoradas ab lo Toisó tenian lo dret de assistir, sense demanar permis, als consells del soberá, lo qual ja era molt en aquells temps de absolutisme.

Ultimament, un sabi bibliotecari de Alemania acaba d' explicar l' origen del Toisó, de la següent manera:

Felip lo Bò era rey de Flandes.

Lo seu nom de Bò l' hi van donar, com es natural, perquè n' era molt y principalment ab las donas n' era dos vegadas.

Figúrinse si n' era, que sense la que vá donarli la Santa mare Iglesia, vá arribar á tenirne vintiquatre.

L' historia, que en tot se fica, ha conservat la llista de aquestas donas.

S' anomenavan: *Maria de Looringe, de Crumbrugge, Teresa Stalports Van der Veide, Maria Teresa Barsadot, Josefina Enriqueta de la Wostyne, Francisca de Brune, Felipa Boonheim, Guillermina de Pachterre, Maria de Leval, Jacobina Divé, Joana de Preste, Margarida Van Poest, Jacobina Van Steemberge, Lopez de Ulloa, portuguesa, Agneta de Vandoome, Agnès de Calltaing, Maria de Fontaine, Clara de Lattre, Agna de Masuny, Jacobina de Cubillon, Honoria Maria Bette, Escolástica Van den Timpel, Maria Josefa de Bronckorst, Guillermina de Horst y Catarina de la Trufferie.*

Total mitj' auca, ó sigan 24.

Algú dirá: ¡Alsa amigo!..

Y jo respondré: ¡Pobre rey Felip! ¡Compadexéulo! En lo pecat mateix duya la penitencia, havent de aprendre de memoria uns apellidos tant estrambótics.

Però encare s' ho prenía bè y ab molta tranquil·tat lo rey de las vintiquatre amigas.

Figúrinse quin caprítxo l' hi havia pegat!

Duya penjat al coll un llás compost de trenas de cabell de totas aquestas damas, y al bell mitj' s' hi notava una trena rossa com un fil d' or, que perteneixia á Maria de Crumbrugge, la més hermosa y estimada de entre totas las 24. Penjat de aquest llás hi portava per acabar de ferlo més ignocent, y perquè ningú pogués imaginar de ahont procedia aquell cabell, un petit cor d' or.

Ja veuhem si era un rey tranquil.

¿Qué feyan en tant los cortesans?

Lo que fan sempre. Davant del rey moltas cortesias, moltas reverencias, molta serietat y molt respecte. Darrera d' ell moltas brometas, moltas xansas y molt fer corre las estisoras.

Un d' ells vá dir un dia que 'l rey no semblava sino que 's proposava esquilar á las donas del seu regne; y anyadit que Maria de Crumbrugge, l' hi havia proporcionat ab lo seu cabell lo verdader vellocino ó toisó d' or.

En aquell temps ja hi havia correus, y la noticia de aquesta xansa vá arribar á oídos de Felip.

¿Vostés creurán que va enfadarse?

Donchs s'equivocan: un home com ell no s'enfadava may. Al rebre la noticia va venirli una idea, y va exclamar:

—Vaja, que aquell que 's burla del mèu *toisó*, á molta honra tindrà 'l poderlo dur.

D. Felip estava llavors en tractes pera casarse ab D. Isabel de Portugal.

Però topava ab algunas dificultats.

Los pares de la núvia tenian escrúpols respecte á entregar la princesa á un monarca massa galant ab las donas. Ja hi havia massa gallinas al galliner, per afegirni un'altra sense reparo.

En aquest entremitj l'hi portaren la noticia de la xansa del noble, y ell, desde aquell instant prometé als pares de la princesa Isabel, que no tindria cap més dona que la seva filla.

Y efectivament: aprofitant l'escusa de festejar las bodas, creá l'ordre anomenada del *Toisó d'or*, composta de vintiquatre caballers, per gloria de las vintiquatre donas que l'hi havian donat setse fills, vuit varons y vuit femellas.

La reyna mitj rihent y mitj escandalizada, lográ que aumentés lo número dels caballers fins á 30, perque no 's vejés la pinta del escándol, y 'l rey, que ja havém dit qu'era *bò* y ab las donas *bò* dugas vegadas, aumentá fins á 30 'ls caballers del *Toisó d'or*.

Carlos V, los aumentá fins á 51; y més tart s'ha anat augmentant lo número; pero no tant com lo de las altres ordres, lo qual fa que aquesta insígnia siga molt buscada y molt volguda.

Y vels'hi aquí contada l'història del origen del *Toisó d'or*.

Are quan llegeixin en lo *Diari* que fulano de tal ha sigut agraciad ab aquell collar, per mor' de Déu, que no 'ls escapi 'l riure.

P. K.

UN COP D'ULL ALS TEATROS.

Lo rey de la Broma, marquès de las Cabriolas, duch del Tiberi y Compte del Gran Capitá s'acosta de dia en dia, y 'ls mortals, anticipantse á sa arribada com per fer boca, celebran balls de máscaras, convertint los temples de l'art, es á dir, los teatros, en manicomis.

Balls de máscaras al Liceo, á Novedats, á Romea, al Circo, al Saló del Carrer de la Canuda y á un sens fi de locals: no vulgán més balls de máscaras.

Y com sempre: la dona lletja sense treure's la careta en tota la nit y gosant ab lo misteri y fentse l'ilusió de que fá ilusió als homes: la guapa patint massa calor y descubrintse sempre: l'un esbruncant al altre: aquella buscant qui la convidi, y aquell tractant en lo restaurant de fer entrar en calor á una máscara desdenyosa, que no més bebent champagne sab animarse.... En fi: ¿perqué descriurelas, si son las escenas de sempre?

*

Lo primer ball del Liceo poch animat. ¡Ya se vé! Es lo primer.

Una comissió especial va fer com las criadas avants de coure las monjetas que las trian: ella va triar las máscaras. Moltes no van poder entrarhi, precisament las més bulliciosas. Disgustos y disputas; pero ¿qué importa? *Húndase el baile y sálvense las buenas costumbres.*

No serém nosaltres qui reprobém aquest sistema.

Nosaltres tenim un gran amor al próxim, y plens de sentiment anys endarrera haviam vist certas escenas. Figúrinse un honrat matrimoni; ella del brás d'ell, recorreguent ab tranquilat corredors y salons: tot de un plegat una dona qu'ensenya las pantorrillas, que va escotada, que put á mesch, y que té la vèu groixuda, endonantseli tres pitos de la pau de una familia y del sant dissimulo matrimonial, se penja ab bras del marit y dona mostras de que son molt coneguts y de que 's veuhen ab freqüencia. ¿Qué 'ls sembla?

Tornant á la comparació de las monjetas. ¿No es veritat que per falta de tria, es sensible que un matrimoni tan bèn avingut en todas las apariencias, tinga de menjarse una monjeta corcada?

*

Al Circo la cosa ja es més de ringo rango. Cert vehinat d'aquell teatro, té la sala aprop y se 'n aprofita.

Are á Romea, com de costum, las societats del mateix nom y Latorre, competint dignament, fan una cosa lluida y á tot gasto. Premis á las máscaras més bèn vestidas, lo qual no deixa de ser un gran alicient; cromos artistichs á tot serho.... En una paraula, basta veure l'anunci de la societat Latorre, representant un animat ball de máscaras perfectament cromo-litografiat, per compendre que allí no s'escaseja res, per complaure al públich.

Novetats, té l'alicient de destinarse la meytat del pro-

ducto á las clases obreras sense feyna, que ja fá temps que ballan de gana.

*

Respecte á teatros: lo teatro Principal y 'l de Zaragoza han fet un cambi: nosaltres hém regalat als saragossans la companyia de 'n Zamora y ells nos han regalat als bufos Arderius.

¿Qu' es preferible? ¿Una companyia seria abribets de bufa, ó una companyia bufa á tot drap?

Ja 'ls ho dirém quan l'haguém vista.

Dissapte en aquell teatro va donarse 'l concert Martinez, compost de pessas totas ellas premiadas en públichs certámens. Lo jove mestre va tenir un triunfo. En todas las pessas hi resplandeixen condicions superiors: gran riquesa de combinacions armónicas, molt calor y sobre tot molt carácter. D. Claudi Martinez, es un verdader compositor.

Aquest concert fou un doble triunfo. Ja havia de donarse una senmana endarrera; pero 'ls senyors del Liceo, després de haverse compromés, lo dia avants van desdirse'n deixant al Sr. Martinez en las astas del toro. Aquest no cedi un moment: era per ell un empenyo d'honra, y ab l'ajuda de la eminent cantant Sra. Vercolini Tay, dels professors Pujol, Vidiella, Barba, Güell y Garcia, del jove pianista Vargas, de una orquesta nutrida, del coro «La Lira» de San Andrés y un altre dels dos sexes, va sortir ayros en son empenyo.

Alguna vacilació, alguna falta d'enssaigs; pero las obras eran prou bonas y aixis y tot no solament van salvarse, sino que van tenir estrepitosos aplausos.

*

Al Liceo, com sempre: la societat artística, muniyint l'art fins á estragarlo.

Figúrinse que 'l diumenje á la tarde van dar l'*Africana* [dirigida per en Porcell y cantada per.... *¡Non ragionam di lor!*]

Algú va figurarse qu'era una ignocentada.

A la nit *Hugonots*; pero [quins Hugonots! Salvant á la Sra. Fossa, y una mica al Sr. Sani y á la Sra. de Vere, allo no eran Hugonots, qu'eran romansos.

Dimars lo Sr. Quintili-Leoni va treure un baritono que de primer se deya Putó, que després va dirse Césare, y que acabada la funció va dirse Pastanaga. ¿Que no 'u sabia 'l Sr. Quintili-Leoni que aquest baritonos era més dolent qu'ell?

Algú suposa que trayentne un de dolent, en Quintili-Leoni sembla més *bò*. Y hasta un altre deya: desenganyarse, fora del Sr. Quintili-Leoni no hi ha baritonos.

Es veritat: baritonos de sis cuartos, no n'hi ha cap més; pero ja veurán, que se n'hi gastin, set y mitj.

Las obras van ser posadas ab escassès, pobresa y falla de propietat.

Aixó es lo més imperdonable, haventhi tanta propietat al Gran Teatro del Liceo.

*

Dels demès teatros no 'n parlo.

Ahir, dijous, devia estrenarse á Romea una comedia titulada «*A ral per duro*».

La senmana entrant los ne farè dos quartos.

N. N. N.

LA MONEDA DE L' HISTORIA.

ANÉCDOTAS DE HOMES CÉLEBRES.

Pelisson, escriptor y cortesá al mateix temps, estava escrivint l'història de Lluís XIV.

Un dia 'l rey va preguntarli si també s'ocuparia de las relacions amorosas que va sostenir ab la senyora de Montespan.

—Senyor, va respondre 'l cortesá: es molt natural que me 'n ocupi: es necessari que hi haja en la vostra historia alguna cosa d'home, perque arribi á ser creguda.

Los homes grans, ordinariament, á l'hora de la mort tenen rasgos notables.

Moria Bossut, qu'era un gran matemàtic: estava ensopit; la familia l'hi feya preguntas y no tornava resposta, y el seu amich Maupertuis, digué:

—Deixéume fer á mi: ja veuréu si respondrà.

Y acostantse al llit, l'hi preguntá:

—Bossut, digas, ¿quin es lo quadrat de dotze?

—Cent quaranta quatrel va respondre ab vivesa 'l matemàtic.

Tals van ser las sèvas últimas paraulas.

*

Morint estava també 'l pintor Wateau.

Lo capellá l'hi presentava un Sant Cristo: era mal fet, y l'artista al veure'l, se girá de l'altre costat, exclamant:

—¡Treyéume aquest Sant Cristo del davant! ¿Qui es l'artista que ha interpretat tan malament la cara de un Déu?

Un príncep de la real familia de Prussia obsequiava á Guillermo rey de Holanda, ab paradas militars.

—¿Qué 'us sembla aquest regiment?... l'hi preguntava

—¡Magnífich! responia Guillermo.
—Are, vé la guardia imperial! exclamava 'l príncep: Miréu quins homenassos: de nou á déu pams cada un.
—¡Petits son! digué Guillermo: per poder entrar en mon pais los hi falta 'l doble.
—¿Cóm s'entén?...
—Si: las rescloscas de Holanda tenen un desnivell de 20 pams al menos!

Masena 'l general de la República francesa estava de operacions ab dos mil homes, quan varen dirli:

—Trenta mil russos venen, y están ja molt prop de nosaltres.

—No: respongué 'l general: som nosaltres qu'estém molt prop d'ells.

Un duch veyent un dia á Descartes que venia del mercat portant un bon bossi, va dirli:

—Hola! Hola! Con qué, també 'ls filosos son llaminers?

—¿Perqué no? va respondre 'l matemàtic. ¿Vos imaginéu, per ventura, que la naturalesa no produheix las cosas bonas sino pels ignorants?

Lo nostre general Baldrich, té entre mitj de tot bonas sortidas.

Era capitá general de Catalunya durant l'última guerra civil, y un dia van parlarli de un soldat que havia mort á un presoner carlista.

Va ferlo dur á sa presencia, y 'l soldat se moria de por.

Per disculparse va dir, com era molt cert:

—Tenia dos presoners: eran dos contra un; y s'anavan á girar contra mi. Llavors, vaig extendre á l'un de un tiro y vaig portar á l'altre.

—¡Mal fet! exclamá 'l general Baldrich.

Lo soldat baixá 'l cap. Y 'l general anyadí:

—Si, mal fet, de gastar un tiro: aquestas cosas s'arreglan ab la bayoneta.

LLETRETA.

Qui ha fet lo cogombra que 'l posi á la sombra.
(Dicho pop.)

En esta terra y en moltras paga 'l just pel pecadó; després de darli mil voltas reb lo pobre, tonto ó *bò*. S'han d'acabar tantas tretas, lley rancia, vaji á soley; esborréu todas las fetas y escribim aquesta lley: qui ha fet lo cogombra que 'l porti á la sombra.

Fá tres anys que 'n Pep estima á la Lola ab gran passió, y com suspira y la mima, ella de res diu que no. Are ella no surt de casa y 's murmura pel vehinat.... que 'n Pep, per un punt, no 's casa. —¿Cóm, no se hi casa l'ingrat? qui ha fet lo cogombra que 'l posi á la sombra.

Quan hi han festas ó alegrías y galas de reglament, uns quants passen uns quants dias, brindant, divertintse y rihent; després, quant de broma 'ls vaga vingan repartos crescuts per veure 'ls gastos, qui 'ls paga.... —¿Y ells per pagar quedan muts? qui ha fet lo cogombra que 'l posi á la sombra.

¡Prou era bona xicota! pero 's va casá ab en Joan, y la gent murmura y nota que me la ronda un galant. Té de fills, ella, una rua, lo galant vinga mirar, lo marit sua que sua.... —¿Pels seus fills alimentar? qui ha fet lo cogombra que 'l posi á la sombra.

Heréu rich sens comparansa varen quintar l'any passat, y campant, ha anat á Fransa ó uns quants duros ha pagat. En cambi aquell que trevalla pobre diable sense sort, que ab prou feinas fa la talla.... —¿Ha carregat ab lo mort? qui ha fet lo cogombra que 'l porti á la sombra.

¡Ay macatxo la portera quins xisclets, plors y burjiti! Es clar, pobre sabatera, si l'atscona l'marít;

perque á nit, ¡vaja es un fástich!
tot ho va perdre en lo joch
y sa esposa, reb lo cástich....
—¿Es justa eixa lley? ¡Ben poch!
qui ha fet lo cogombra
que 'l posi á la sombra.

D' aquestas cosas, ni han moltas,
y altres ne reparo jo,
en totes, tras de mil voltas
sempre reb lo massa bò.
S' han d' acabar tantas tretas,
lley rancia vaji á soley.
—¿Vritat que totes las fetas
no valen com eixa lley
qui ha fet lo cogombra
que 'l posi á la sombra?

QUIM C.

ESQUELLOTS.

Tenim que al hospital hi ha 1522 malalts, que no hi ha més llits y que no poden admétre's los nous malalts que 's presentan.

Y tenim que l' Ajuntament per remediari aquesta escassés de llits y de medis, nombra una comissió que estudihi l' assumpto.

Podrá no haverhi llits; pero ningú negará que l' Ajuntament s' hi ajéu.

Parla un periódich de la música religiosa que 's deixa sentir en certas iglesias de Barcelona, y ocupantse de la que 's tocava á Sant Just ahont hi fá de las sévas l' autor del *Ruja el infierno*, deya:

«Lo programa fou molt escullit. Comensá tocant un capritxo que de segur ni ell l' entengué; tot seguit féu sentir aquella cansó que té la lletra que diu: *qui juga de pinyols, tres, sis, nou*; després executá lo *¡qué li darem á ne 'l noy de la mare?* luego, estigué un rato fent un soroll infernal (y aixó qu' era en una iglesia) ab l' ajuda dels registres de las trompas, imitant los tambors; luego feu un soroll que no entenguerem; acabat tocá una mazurca molt semblant á n' aquella que la gent canta ab la lletra *ballarem un xotis Pepa*; tot seguit feu un soroll imitant als aucells mentres ab lo registre de las trompetas tocava un pas doble, y per últim apagá 'l llum.»

Pues miri Sr. Candi, si jo fos bisbe, quan vosté tocaria alló de «qui juga á dar pinyols, jo hi jugaria.

Després de lo del gas, l' Ajuntament surt ab l' estirabot de cobrar contribució pels rétols, portas que surten y persianas.

Paguém contribució per menjar y per beure, volian que 'n paguéssim per tenir llum, y are 'n volen una per tenir portas, rétols y persianas.

¿A qué entretenirse? L' Ajuntament podria posarne una no més y 'n sortiriam de una vegada.

¿No saben com? Publicant una lley que digués: «L' ayre de Barcelona es propietat del Ajuntament. Aquell que respiri que pagui.»

Tot son gangas.

L' altre dia 'l Brusi deya: «Al arquebisbe de Sevilla Sr. Lluch, l' hi ha sortit una erissipela á la cama.»

Lo *Diari catalá*, anyadia: «L' hi haurán de tallar la cama.»

Y un altre periódich de la localitat assegurava que al bisbe Lluch anavan á nomenarlo cardenal.

No sé francament si 'u deya, perque *ja hi té cama*.

Are sembla que vá de sério.

Lo gobernador ordena 'l plantejament sense remissió del sistema métrich decimal.

Aquí veurán lo que son las rutinas: un sistema tant senzill, tant práctic, de tan fácil entendre, y ja fá més de quinze anys que 's treballa inutilment per introduhirlo.

Aixó 'm recorda que 'l pobre Simal, una nit al retirar-se, com de costum acompanyat del sereno que l' hi obria la porta, aquest vá dirli.

—Ja sé que vosté té tant talent.

—¿Jo?

—Si home: vosté es autor de aquell pronóstich.

—¿Quin pronóstich?

—Home aquell dels pesos y de las masuras, alló que diuhén del *Sistema métrich de 'n Simal*.

A Ceret vá escaparse l' ós de un domador, y vá devorar una criatura.

—¿Quin ós més fiero! deya una nena: allá á Fransa 's menjan las criaturas: aquí son més mansos; no més rondan lo balcó de las xicotas.

Passan per davant de una botiga de joguinas una mare ab la seva noya, la qual s' encanta davant del aparador.

—Mamá, diu: comprim aquell soldat.
—¿Y que 'n vols fer de un soldat? No véus que 'ls soldats son per jugarhi 'ls nens.
—No senyora: també hi jugan las nenas.
—Cá!
—Que si: miri: quan vosté es fora á casa 'n vé un, y ab la criada 's fan un tips de riure!..

L' altre dia en un periódich francés vaig trobarhi la següent oració italiana:

«Déu meu, féu que no 'm casi.
«Y si 'm caso, féu que la dona no m' enganyi.
«Y si m' enganya, féu que no 'u sápigas.
«Y si arribo á saberho, féu que tant se me 'n dongal»

Lo butxi de Londres s' ha anat fent vell, y 'l govern l' ha jubilat.
Y en las sévas targetas de visita hi ha posat lo següent:

«JHON CALGRAFT.
butxi honorari.

En lo Liceo un dia que feyan los *Hugonots* vá anunciar qu' en Rodas cantaria 'l paper de Saint Bris.

Y á la representació en Rodas no vá sortir.
Perqué?

Algú suposa que l' empresa vá tractar d' evitar que 's digués que 'ls *Hugonots* no podian anar ni ab Rodas.

Se ván restablent las antigas costums. Lo Bisbe vá girar aquest dia una visita pastoral á la Catedral.

Y 'l Brusi deya: «Fá doscents anys que no se havia verificat aquesta cerimonia.»

Pregunto jo: ¿Hi ha obligació de ferla? Donchs llavors tots los bisbes que hi ha hagut á Barcelona de doscents anys á aquesta part, han faltat.

¿No n' hi ha? Donchs llavors ¿perqué la fá l' actual bisbe de Barcelona?

Qui vá guanyari ab la visita pastoral, vá ser un lladre que veyent un calze sobre un altar, vá ficarse'l á la butxaca y vá endúrsele'n.

¡Ay Senyor!
Pero, la vritat: si tinguessin calzes de llautó, aquestas cosas no succehirian.

Aviat no'ns entendrem de diners.

La grossa de Nadal vá caure á Barcelona: la grossa de l' Habana hi ha caigut; y la grossa de l' últim sorteig hi ha caigut també.

Resultat: tres grossas, que á pesar de ser tant grossas, jo no n' he vista cap.

Algun décim de l' última, ha tocat á un jove molt conegut en los circuls de Barcelona, anomenat Piano.

¡Vaja, que siga l' enhorabona!

Al menos ha succehit una cosa que no s' havia vist may: la sort vá civilisante: s' ha tornat filarmónica: lo qu' es are *toca al piano*.

QUENTOS.

—¿De que 'us acuséu germá? preguntava un confessor á un pagés.

—Vint dias endarrera, responia 'l crach, vaig robar un gall del meu vehi

—Héu de restituhirli.

—Es imposible: ja me l' hi menjat.

—Pitjor per vos: ¡Ay de la vostra ánima, quan á la vall de Josafat, davant de la divina justícia tot vos acusí, fins lo mateix gall!...

—Lo gall hi será també? pregunta 'l pagés ab alegria.

—Perqué ho preguntéu?

—Perque llavors buscaré al meu vehi y li diré: «Pe-re aquí 'us lo torno.»

Respecte á una senyora que havia passat una juventut molt turbulenta, 's deya que avants de casarse, havia tingut dos fills.

Vá arribar als seus oídos, y se 'n lamentava amargament.

—No 's desesperi, l' hi deya un amich de confiansa: ja tothom se 'n fá cárrech; de las cosas que 's diuhén, no més se n' ha de creure la meytat.

Un jugador de pilota, borni: pero molt aficionat á aquesta classe d' exercicis, un dia jugant vá rebre un cop tant fort al ull que l' hi restava, que vá quedar eego.

Era tal lo calor ab que jugava, que sense queixarse de un cop tant violent, vá exclamar:

—Señores, muy buenas noches.

TRENCA-CAPS.

XARADAS.

I.

Lo cor ha tot de l' Ignés
la filla de don Climent
un jovenet molt dos-tres,
fill, segons crech, de Galdés
que té l' hu molt plé de vent.

PAU SALA.

II.

Molt dos-tres es ma xicota
y sols per l' hu la voldria:
si la convidó algun dia
per beure, l' hi dono tota.

J. M. DE CABRERA.

ENDEVINALLA.

Diuhén que tinch nora
sense tenir fills,
ni serne casada
lo que 's més bonich.
En cambi so alegre,
vaig als balls sovint
y molts s' enamoran
sentintme á n'amí.

P. PINYONS.

TRENCA-CLOSCAS.

Juliá, Telesforo, Corneli, Eladi, Marcelo, Ricardo, Venanci, Tomás.

Posar los anteriors noms en columna, de modo que ab la lletra del mitj de cada hù, 's llegeixi una ciutat d' Espanya.

J. FERRET.

MUDANSA.

¡Quina afició té la tot
á pujar dalt del total!
Tinch cuidado francament
que no caiga y prenga mal.

MOROLOBOCONGOF.

CONVERSA DE NOYS.

—Hola Pepet.
—Hola Lucía.
—Vina que jugarém un xich.
—No puch que m'esperan aquest farsell que porto al cap.

—¿Ahont lo portas?
—A casa del... Si ja ho hem dit tots dos.
—¿Y qué hi portas dins?
—Una.... Rumia que també ho havém dit.

A. T. F.

QUADRAT NUMÉRICH.

. . . .
. . . .
. . . .
. . . .

Omplir los pichs ab xifras que sumadas diagonalment d' esquerra á dreta, donguin 10; sumadas horisontalment y verticalment dongan 20; y diagonalment de dreta á esquerra, dongan 30.

ERNEST FREIXA.

GEROGLIFICH.

A A A
eta eta eta
ona ona ona
SON
II
MA
T X
I D. I

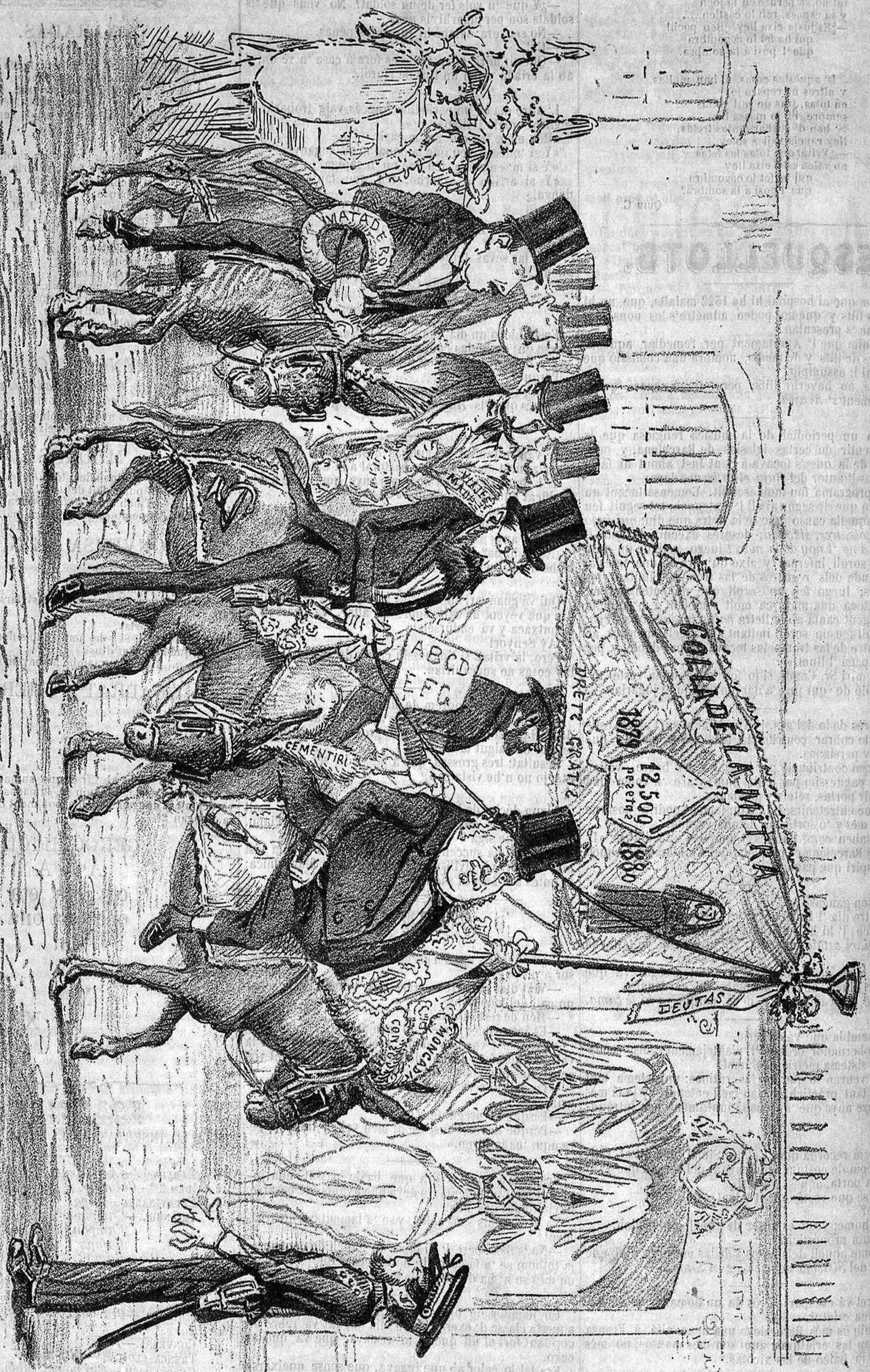
JUSPITINGLES.

SOLUCIONS

A LO INSERTAT EN L' ULTIM NÚMERO.

- XARADA 1.ª—A-sis-tent.
- IDEM 2.ª—Ca-mi-lo.
- ENDEVINALLA.—Copa.
- TRIÁNGUL.—Campana
Campan
Campa
Camp
Cam
Ca
C
- MUDANSA.—Bew. Veu. Seu. Dew. Jeu. Neu. Peu.
Teu. Dev.
- CONVERSA.—Titó.
- TRENCA-CLOSCAS.—Mitj-dia.
- GEROGLIFICH.—Qui no vol caldo, dos tassas plenas.

SANT ANTONI DELS ASEES.

LOS TRES TOMS.—La Colla de la Mitra.